

Tema
NORDIC
STYLE

Vad är NORDIC STYLE?

Nordic style blev antaget som officiellt internationellt bruksprov (IPO Nordic style/ IPO NS) år 2012. Tävlingen går över två dagar och kan genomföras med fyra olika huvudmoment; spår, sök, rapport eller skydd. Fokus ligger på specialmomenten och lydnaden har en nedtonad roll i såväl utförande som bedömning.

TEXT & FOTO: ANNA PERSSON

För rapport-, spår- och sökhundar ligger huvudmomentet över de svenska bruksproven i svårighetsgrad. För skyddshundarna gäller motsatsen, då planskyddet är nedkortat och saknar såväl korgarbete som dubbelretning.

Kvalificering för Nordic style i Sverige sker genom resultat i svenska bruksprov, där godkänd högre klass i aktuell bruksprov är ingångskravet.

Att provet har internationell status innebär att alla länder som är anslutna till den internationella kennelorganisationen (FCI) kan arrangera Nordic style och att internationella cert (CACIT) kan delas ut.

När tävlingsgrenen nu har funnits ett par år i Sverige är det intressant att se vad som hänt under denna tid. Kan vi anse att Nordic style nu är ett etablerat bruksprov i Sverige? Hur fungerar tävlingsupplägget och vilka är det som tävlar? Tidningen Brukshunden tar tempen på Svenska brukshundklubbens nyaste bruksprov!

INTERNATIONELLT BRUKSPROV

Planerna på nordiskt bruksarbete i internationell form uppkom när ordföranden för FCI:s brukskommitté besökte Bruks-SM i Västerås 2008 och blev intresserad av de svenska bruksproven.

Efter en gemensam ansökan från Sverige, Norge, Danmark och Finland vidtog ett omfattande arbete med regelskrivning och med stöd av FCI:s brukskommitté blev IPO NS antaget som officiellt internationellt bruksprov år 2012.

MER INFO OM IPO NORDIC STYLE

www.brukshundklubben.se/tavling-utställning/bruksprov/nordic-style/

DET OFFICIELLA NAMNET ÄR
IPO NORDIC STYLE, MEN GRENEN
KALLAS I FOLKMUN NORDIC STYLE
ELLER BARA NORDIC.

Regelverk för Nordic style

Det stod tidigt klart att reglerna för Nordic style skulle baseras på det beprövade regelverk som används vid de nordiska mästerskapen i bruks. Dessa regler har tagits fram via omfattande förhandlingar mellan de deltagande länderna och bedöms fungera bra.

Nordic style finns bara i en klass, men i fyra olika grupper (spår, sök, rapport, skydd). Eftersom tävlingsformen saknar ingångsklass måste de tävlande kvalificera sig nationellt för att kunna delta. I Sverige gäller godkänd högre klass i aktuell bruksgren.

Vissa avvikelser i förhållande till de svenska bruksproven förekommer i bestämmelser för deltagande, för mer information hänvisas till det officiella regelverket som finns på Svenska brukshundklubbens och FCI:s hemsidor.

SKYDDSBETET

Skyddshundarnas spårarbete sker på samma sätt som i svensk elitklass, med skillnaden att spåret endast ska vara ca 50 mi-

nuter gammalt. Även avsökandet sker på samma sätt som i dagens elitklass. Munkorg får användas (men är inte obligatorisk) vid avsökande och ståndskall.

Planskyddet är något kortare i jämförelse med det svenska skyddet. Det som framför allt skiljer är att inget korgarbete ingår och att den omdiskuterade dubbelretningen är borttagen. Total koefficient i huvudmomentet: 27

RAPPORT

Rapportföring utförs under två dagar (på olika rapportsträckor). Under första dagen tillkommer en extra sträcka (D-A), vilket innebär en total längd över 8 km.

Koefficient: 26

SPÅR

Uppletande av spår sker i en 30 x 50 meter stor ruta där hunden måste ta upp spåret inom 4 minuter. Spåret är 2000 meter och med en liggtid på 120 minuter, dvs 500 meter längre än i elitklass. Spårföremålen är skogspinnar och spårtiden uppgår till högst 60 minuter. Spårarbetet utförs under två dagar.

Koefficient: 26 (6 + 20)

SÖK

Söksområdet ska vara 100 meter brett och 400 meter långt, vilket är 100 meter längre än svensk elitklass. Söktiden samt figuranternas antal och utplacering är samma som i de svenska reglerna. Mittstigen saknar meterangivelser och slutmarkering, domarna meddelar när slutet passerats. Även sökhundarna utför sitt huvudmoment under två dagar och i olika sökrutor.

Koefficient: 26

UPPLETANDE

Uppletandet har samma upplägg som i svenskbruksset.

Koefficient: 8

LYDNAD

Det är lydtnadsprogrammet som uppvisar den största skillnaden mellan Nordic style och svenska bruksprov. Programmet är rejält nedbantat och såväl framåtsändande, kryp, skall, hopp och stegen saknas.

Plåtsliggning i grupp sker utan skott, med dolda förare och under tre minuter.

Momentet inkallning börjar med att föraren lägger hunden på anvisad punkt och går fram till tävlingsledaren. Därefter går föraren till anvisad plats för att kalla in hunden på tecken från tävlingsledaren.

- Inför momentet *Inkallning* går förare och hund in på planen och stannar vid en markering där hunden ska läggas ner. Föraren går fram till tävlingsledaren och ställer sig därefter på anvisad punkt för att därifrån kalla in hunden på tecken från tävlingsledaren.

Fritt följ har samma upplägg som svenskbrukset, men utan stegförlyttningar och vändningar på stället.

Ställande under marsch börjar med 20 meter fritt följ innan hunden ställs och föraren fortsätter ytterligare 20 meter framåt. Därefter gör föraren helt om halt och återgår till hunden. Momentet *Platsläggande under marsch* har samma upplägg.

I momentet *Apportering av tungt föremål* används en tvåkilos träapport som kastas minst 10 meter.

Den totala koefficienten är inte mer än 8, vilket innebär att lydnaden får ett lågt genomslag. Det finns inte heller krav på viss lydnadspoäng för att bli godkänd.

ÖVRIGT

Varje grupp döms av ett eller flera domarlag, bestående av två domare vardera. Öppen bedömning är obligatorisk vid lydnads- och skyddsmomenten och bör även tillämpas vid andra moment när domaren så finner lämpligt.

Innan provet startar ska hundarna genomgå en enklare mental bedömning där de presenteras för domaren i löst hängande koppel. Domarens bedömning utgår från hundens reaktioner. Bedömningen ska pågå under hela provet och hund som uppvisar felaktig mentalitet diskvalificeras, varvid anteckning görs i startboken och skriftlig rapport lämnas till SBK:s utskott för prov och tävling.

I skyddshundsgruppen ska hunden erhålla minst 250 poäng, varvid minst 135 poäng i huvudmomentet för att godkännas. I övriga grupper gäller minst 250 poäng, varvid minst 130 i huvudmomentet under båda dagarna.

Vid internationell tävling kan endast ett CACIT per grupp delas ut och 30 % av platserna ska reserveras för utländska deltagare innan lottning om övriga platser sker. Startordningen lottas separat för de två dagarna.

UTDELANDE AV CACIT I SAMBAND MED IPO NORDIC STYLE

Nordic Style har den officiella beteckningen IPO Nordic style (IPO NS) och lyder under ett internationellt regelverk. Under förutsättning att provet är registrerat som internationellt prov finns möjlighet att vinna CACIT och reserv-CACIT, vilket är ett internationellt brukscertifikat för arbetande raser (Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail). Dock finns restriktioner kring vilka raser som kan tilldelas denna merit, se lista nedan. I skyddshundsgruppen kan endast raser som faller under SBK:s avelsansvar tilldelas CACIT/reserv-CACIT.

RASER, GRUPP 1

Australian kelpie
Beauceron
Belgisk vallhund
Berger des pyrénées à face rase
Berger des pyrénées à poil long
Border collie
Bouvier des ardennes
Bouvier des flandres
Briard
Tysk schäferhund

KAN TILDELAS CACIT

Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök
Rapport, Spår, Sök
Rapport, Spår, Sök
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd

RASER, GRUPP 2

Boxer
Dobermann
Hovawart
Riesenschnauzer
Rottweiler

KAN TILDELAS CACIT I

Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd
Rapport, Spår, Sök, Skydd

Poänggränserna för att kunna erhålla ett CACIT/reserv-CACIT är att hunden vid provet uppnått i skyddshundsgruppen minst 400 poäng, varav minst 216 i huvudmomentet, och i de övriga grupperna minst 544 poäng, varav minst 416 poäng i huvudmomentet. För att en hund ska få tävla om CACIT/reserv-CACIT vid internationellt prov ska hunden innan deltagande ha erhållit lägst "Very good" eller 2:a pris i kvalitetsbedömning på internationell utställning vid lägst 15 månaders ålder i bruksklass eller öppenklass.

Bruksmomenten kryp, stegen och munkorgsarbete (i skyddet) finns inte med i Nordic style.

Nordic style på Strängnäs BK

Den 16–17 juli arrangerade Strängnäs BK sin första tävling i Nordic style. Det blev ett lyckat arrangemang med två trevliga tävlingsdagar som trots en del frågetecken kring reglerna gav mersmak hos både arrangörer och tävlande.

Tävlingen i Strängnäs annonserades i grenarna spår och sök, men då anmälningarna i sök uteblev kom det att bli en ren spårtävling. Bland de tio deltagande ekipagen fanns fem olika raser (4 schäfer, 3 belgisk vallhund/malinois, hollandse herdershond, australian shepherd och staffordshire bullterrier) och ekipagen representerade brukshundklubbarna i Strängnäs, Eskilstuna, Örebro, Gnesta-Trosa, Knivsta, Sala, Skutskär, Trollhättan, Säfte och Trelleborg.

Programmet i Nordic style består av fyra delar där huvudmomentet utförs på två olika dagar, samt lydnad och uppletande på varsin av de två dagarna. Arrangörerna vid Strängnäs BK hade fördelat momenten så att lördagen innehöll spår och uppletande medan söndagens program bestod av spår och lydnad.

SPÅR OCH UPPLETANDE

Lördagens spårarbete började fint för samtliga, då inte mindre än sju av de tävlande tog full pott (60 p) vid uppletande av spår och de återstående tre följde strax därefter. Ingen av hundarna syntes påverkad av den större upptagsrutan i Nordic style i jämförelse med de svenska bruksproven.

Tyvärr blev själva spårarbetet mer bekymmersamt för flera tävlande, och fyra ekipage antecknades för noll poäng. De övriga fördelades mellan 180 – 120 p (maxpoäng för spårarbete är 200 och gränsen för godkänt är 130 vilket även inkluderar upptaget).

Vid uppletandet var det dags för den enda hunden av icke-brukshundras att utmärka sig. Snabbt och effektivt plockade staffordshire bullterriern in samtliga föremål och båda domarna häpnade över den lilla hundens kapacitet. Tävlingsens i särklass bästa uppletande belönades med 72 p av 80 möjliga.

När dagens moment var sammanräknade låg tre schäferhundar i topp.

GEMENSAM MIDDAG

Strängnäs BK är en välutrustad klubb som kan erbjuda övernattning i rum och plats för husvagn/husbil med tillgång till kök, dusch och bastu. Det ökar förstås möjligheterna till trevlig samvaro och då tävlingen löpte över två dagar arrangerades gemensam middag på kvällen, där såväl tävlande som funktionärer deltog. Ett mycket trevligt arrangemang som var väldigt uppskattat av de tävlande. Men tävling är tävling och vid midnatt hade de flesta krupit till sängs för att vara väl laddade inför tävlingens sista och avgörande dag.

SPÅR OCH LYDNAD

Söndagen började med ny lottning av startordningen. I Nordic style är det tillåtet att fortsätta tävlingen även för de som inte uppnått godkänt poäng under första dagen (dock utan möjlighet att uppnå godkänt resultat under tävlingen som helhet). Tyvärr hade det ledande ekipaget fått avbryta tävlingen för att åka hem, men

tack vare nyss nämnda regel var det ändå nio ekipage till start. Under söndagen upprepades de fina spårupptagen, men tyvärr även det mindre lyckade spårarbetet där nu tre hundar bröt tävlingen och två erhöll 0 poäng i betyg. De fyra som fick godkänt i spårarbetet gjorde dock riktigt fina resultat, med två på maxpoängen 200 och två på 180 p. Det innebär att sex ekipage fortsatte till lydnaden, men att endast två av dessa hade möjlighet till godkänt resultat i tävlingen (vilket kräver 130 p i spårarbetet under båda dagarna).

LYDNAD MED FLERA TOLKNINGAR

Lydnadsprogrammet i Nordic style är kortare och har betydligt lägre koefficienter jämfört med de svenska bruksproven, vilket innebär att lydnaden har en avsevärt mindre påverkan på slutpoängen. Trots detta var det här som de flesta regel Diskussionerna uppstod. Några tävlande ansåg att reglerna för Nordic style gav upphov till flera tolkningsmöjligheter och bland annat diskuterades huruvida hela inkallningsmomentet är ”kört” om hunden reser sig vid det inledande läggandet efter inträdet på planen. Tävlingsledare Birgitta Hoflin höll dock huvudet kallt och genomförde tävlingen enligt regelboken.

Som en parentes måste det berättas om staffordshire bullterrierns apportionering. Flera i publiken var oroad över hur den lilla hunden skulle klara den stora apporten. Men apportioneringen var dagens bästa och renderade en välförtjänt dubbel-tia från domarparet. Ett trevligt exempel på att även små hundar kan delta i Nordic style.

12-ÅRIG VINNARE

Med full poäng på såväl upptag som spårarbete under söndagen hade Stig Stangvik och Winedos Nike (australian shepherd) seglat upp som den främste utmanaren till förstaplatsen, och med tävlingens bästa lydnad säkrade de segern strax före Annelie Boman och Enduros Dio. Båda dessa ekipage genomförde

Även
små hundar
fixar
NORDIC
STYLE!

Stig Stangvik och Winedos Nike, vinnare av Nordic style på Strängnäs BK.

► tävlingen med betyget godkänt.

Vad tyckte då Stig Stangvik, som erfaren brukstävlande, om Nordic style?

– En trevlig tävlingsform som passar oss som har lite äldre hundar eller de som har hundar som kan ha svårt med vissa moment i brukslydnaden. Min hund är drygt 12 år och även fast hon fortfarande är pigg så hoppar och kryper hon inte så bra längre. Men Nordic style fungerade bra för oss.

På frågan varför han anmälde sig till tävlingen, svarar Stig:

– För att jag var nyfiken! Jag har alltid hållit på med spår och ville testa för att se om det kanske var något för min klubb, Eskilstuna BK, att ta in i tävlingsprogrammet. Det är svårt att läsa sig till en ny tävlingsform, så jag ville testa själv. En annan fördel är att lydnaden är enklare i Nordic style. Jag tror att lydnaden i svenskbruksset är svår för oss äldre män.

Övre raden, segrarna vid tävlingen på Strängnäs BK. Från vänster Annelie Boman, Stig Stangvik och Caroline Ling. Nedre raden, tävlingsfunktionärerna Thorbjörn Brodin, Ola Hansson, Birgitta Hoflin och Anders Åberg.

ERFARENHETER FRÅN FUNKTIONÄRERNA

Vilka erfarenheter drar då funktionärerna av sin första tävling i Nordic style? Det första som nämns är behovet av ett tydligt regelverk och diskussioner om tävlingarnas upplägg. Tävlingsledare Birgitta Hoflin berättar:

– Vi har diskuterat mycket kring hur reglerna ska tolkas.

Det har varit en hel del att fundera över, men jag tycker att vi har löst det på ett bra sätt. Alla tävlande fick samma upplägg, vilket är viktigt.

Även domarna Anders Åberg och Ola Hansson håller med om behovet av diskussioner kring regelverket:

– Det finns ett behov av att diskutera och förtydliga reglerna och förhoppningsvis kommer Nordic style att ingå i domarkonferenserna framöver. Till exempel står det inget om hur ljudande hundar ska bedömas. Vi har dock löst frågetecknen genom att diskutera med varandra samt att förlita oss till reglerna i de svenska bruksprovets högre klass, som är ingångskravet för Nordic style. Det känns som bedömningen har gått bra och vi har inte heller fått några klagomål.

Flera av funktionärerna anser dock att Nordic style är alltför osynligt inom SBK. Anders Åberg ger sin synpunkt:

– Det är olyckligt att Nordic style inte ligger i den vanliga tävlingskalendern och att anmälan och resultatredovisning inte sker på samma sätt som för övriga grenar. Det gör det svårt att hitta tävlingar och kan krångla till det för både tävlande och arrangörer. Vi har upplevt ett stort intresse för vår tävling och det intresset måste tas tillvara. Det ska vara enkelt att hitta regler och information om tävlingar. När vi nu har en ny bruksgren så måste vi satsa på den!

KOMMENTARER FRÅN DE TÄVLANDE

Att döma av tävlingen i Strängnäs så har IPO Nordic style en ljus framtid. Här citeras några omdömen.

“En tydlig bruksgren, men utan den allvarliga certjakten som inte alltid tar fram det bästa hos folk.”

“Gladare, lekfullare och mer gemenskap.”

“Det är bra att man får fortsätta även om man spruckit i första spåret, att tävlingen inte tar slut direkt efter ett mindre lyckat utförande.”

“En möjlighet att kunna fortsätta tävla med hundar som börjar bli till åren eller yngre hundar som har till exempel en dålig armbåge eller rygg som gör att de inte kan krypa eller hoppa.”

“Det bästa är att det är två dagar.”

“Det är roligt att följa samma hundar under två dagar och det blir en fin gemenskap mellan de tävlande.”

“Den gemensamma middagssamlingen på kvällen var det bästa jag upplevt på länge vid en brukstävling. Det var som förr i tiden, då det inte bara handlade om tävling utan lika mycket om glädje och gemenskap.”

Statistik 2012-2016

Introduktionen av Nordic style i Sverige har gått oväntat trögt. Sedan grenen blev officiell har endast fem klubbar arrangerat tävlingar och tre arrangörer har fått ställa in på grund av uteblivna anmälningar. De som genomfört tävlingar är Schäferklubbens västra distrikt, Sölvesborgs BK, Södertälje BK, Roslagens BK och Strängnäs BK.

Totalt är det 33 hundar som tävlat i Nordic style, varav sju har startat mer än en gång. Genomsnittsåldern på hundarna är runt sju år. Tre CACIT har delats ut.

VILKA HUNDAR TÄVLAR?

Raser som deltagit med godkänt resultat är schäfer, belgisk vallhund/malinois, australian kelpie, australian shepherd, hollands herdershond, riesenschnauzer, rottweiler, belgisk vallhund/tervueren, hovawart, border collie, labrador retriever, flatcoated retriever och staffordshire bullterrier.

TÄVLINGAR FÖRDELAT PÅ RAS OCH GREN

RAS	SPÅR	SÖK	SKYDD	GODKÄNDA	CACIT
Australian kelpie	2	1	0	2	0
Australian shepherd	3	0	0	2	0
Belg.vallhund/malinois	2	3	1	6	3
Belg.vallhund/tervueren	2	0	0	1	0
Collie, långhår	1	0	0	0	0
Hollands herdershond	1	1	0	2	0
Hovawart	1	0	0	1	0
Riesenschnauzer	1	1	0	2	0
Rottweiler	1	1	0	2	0
Schäfer	14	1	2	13	0
Bordercollie	0	5	0	5	0
Borderterrier	1	0	0	0	0
Flatcoated retriever	1	0	0	1	0
Golden retriever	0	1	0	0	0
Labrador retriever	2	1	0	2	0
Staffordshire bullterrier	1	0	0	1	0

Framtiden för Nordic style

NORDIC STYLE BEHÖVS

Det mesta pekar på att Nordic style fyller ett behov i brukshundsverige och att det borde finnas ett stort antal presumtiva tävlande. Inte minst bör grenen hälsas med entusiasm av de som efterlyst mer fokus på fältarbete i bruksproven. Även tävlingsintresserade med äldre eller funktionellt nedsatta hundar bör uppskatta möjligheten att tävla vidare utan att behöva utsätta hundarna för vissa mer fysiskt krävande moment.

Nordic style borde vara en trevlig gren för rasklubbsmästerskap eller utmaningar mellan klubbar, då tävlingen går över två dagar med möjlighet till gemensam samvaro på kvällen efter första tävlingsdagen.

SÅ VARFÖR ÄR DET INTE FLER SOM TÄVLAR?

Schäferklubbens västra distrikt är en av de klubbar som har störst erfarenhet av NS. Ordförande Reine Oskarsson berättar hur han ser på grenen:

– Jag är förvånad att inte fler brukshundsägare och rasklubbar visar intresse för Nordic style. Det handlar om ett utmärkt alternativ till våra övriga bruksprov där elitklassen inte längre är gjord för brukshundar, då våra stora och tunga raser inte är byggda för dagens domarbedömningar. Inget ont om de andra raserna, men vi måste ha bruksprov som passar brukshundraserna.

– I Schäferklubben arbetar vi för att få ut Nordic style på de lokala klubbarna i landet och jag vill uppmana övriga rasklubbar inom SBK att börja titta på grenen. Det finns så mycket som talar för Nordic och vi måste få brukshundsägare och rasklubbar att upptäcka detta. Vi behöver få ut tävlandet i landet så att fler får möjlighet att vara med. Fler tävlingar ger högre status, vilket i sin tur innebär att fler brukshundar kommer till tävling. Reino avslutar:

– Problemet idag ligger i deltagarantalet och utbudet av tävlingar. SBK måste lyfta fram Nordic och ge möjlighet att dela ut cert för att göra grenen mer attraktiv. Kanske är det även så att ingångsnivån är för hög och bör sänkas till lägre klass för att få fart på deltagandet. Nordic style behövs och vi måste se till att fler upptäcker det!

VAD ANSER SBK:s UTSKOTT FÖR PROV OCH TÄVLING/UG BRUKS?

Anna Haegglom Bjellå är kontaktperson för Nordic style i SBK:s utskott för prov och tävling/UG bruks:

– Nordic style är en utmärkt gren för de som vill att specialen

ska vara avgörande och är mindre intresserade av lydningen. Det är en mycket trevlig tävlingsform som ofta innehåller samkväm på lördagskvällen. Kamratskap och samhörighet kan gynnas av denna typ av tvådagars tävlingar.

– Det har dock blivit en tveksam start för den nya tävlingsgrenen. Kanske beror det på att tävlingen ligger över två dagar, och att det är många som har svårt att övernatta för att kunna tävla? Kanske upplever klubbarna att arrangemanget är för stort då det till exempel skall vara olika spår de två dagarna? När reklamen/informationen ut till klubbar och tävlande? Vet bruksfolket om att Nordic style finns?

Anna Haegglom Bjellå ser dock positivt på framtiden för Nordic style och även hon har flera förslag till hur tävlingsformen ska kunna ta fart i Sverige:

- Nordic style behöver komma med i SBK Tävlings.
- Nationella certifikat och championat måste tillkomma för att de tävlande ska finna tävlingen intressant.
- SM bör arrangeras.
- Det är samma regler i Nordic style som vid de nordiska mästerskapen. Kanske bör en landslagsplats så småningom vikas åt den som presterar bäst i NS under året?
- Mer reklam och information om grenen behövs!

VAD GÖR VI NU?

Tävlingsintresserade hundägare:

Fundera på om Nordic style kan vara något för dig. Anmäl till en tävling, om inte annat så för att det är roligt att testa något nytt.

SBKs lokalklubbar:

Arrangera kurser i NS. Se över möjligheten att arrangera tävling, på egen hand eller i samarbete med andra klubbar.

SBKs distrikt:

Verka för att öka kunskapen i distriktet och stötta de klubbar som arrangerar. Anordna distriktsmästerskap.

SBKs rasklubbar: Öka kunskapen om NS i rasklubben och uppmuntra till tävling. Arrangera tävlingar. Lägg in grenen i rasmästerskapet.

Centrala SBK:

Se över de förslag som framkommit ovan. Se till att hundägarna upptäcker Nordic style och att tävlingsformens attraktionskraft ökar.

Låt oss hoppas att 2017 blir året då Nordic style får sitt genombrott i Sverige. ■

